

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitltér sora 40 fillér.

POLITIKAI HIREK.

Az ellenzék a minap Erzsébetfalván állást foglalt a sajtótörvény ellen, melynek módosított formában, bizottságilag letárgyalt új szövegét már tárgyalás alá vette a képviselőház.

Erzsébetfalván sem hallottak új argumentumot, ellenben a legelőkeltebben foglalkoztatta a politikai köröket a „Pester Lloyd” közleménye, a mely kimutatta, hogy a Tiszakormány sajtótörvényének ugyszólván **minden kifogásolt rendelkezése majdnem szóról-szóra a koalíciós kormány által annak idején készített sajtótörvényvel egyezik.**

Még erősebb hatást tett a „Jog-állam” című előkelő tudományos folyóiratban Zsitvay Leó tollából megjelent cikk. Zsitvay, a kit éppen az ellenzéki sajtó évtizedek óta mint az ország legelőkelőbb sajtójogászát ünnepel, cikkében — noha a javaslat egyes rendelkezéseit fentartás nélkül bírálja, — az egész javaslatra általánosságban kijelenti, hogy az helyesen alapozta és őrizte meg a sajtószabadságot és sikeresen oldotta meg a védekezésre irányuló feladatot. Kijelenti Zsitvay, hogy a bírói és rendőri beavatkozások, a melyek a külföldi sajtótörvényekben sokkal többször fordulnak elő, mint a mostani magyar javaslatban, sehol sem akadályozták

meg a közvelemény szabad nyilvánítását. E tekintetben tehát félelemre nincsen ok.

A Nemzeti Munkapárt f. hó 10-iki értekezletén foglalkozott a sajtóreform-javaslatlall.

Hegedűs Kálmán előadó ismertette behatóan a javaslatot. — Rámutatott arra, hogy a helyreigazítási jogot a legliberalisabban statuálja a javaslat. Valamennyi nyugat-európai sajtótörvényben benne van a helyreigazítási jog. A kauzió fölemelését a változott életviszonyok indokolják. Nagyon fontosak a javaslatnak ama szakaszai, amelyekkel bevonul a szociálpolitika a szellemi munkások működési mezejére is. Az igazságügy-miniszter igyekezett a sajtó képviselőinek minden méltányos kívánását és javaslatát honorálni. Az ellenzéki támadásokra megjegyezheti, hogy a javaslatnak csak szerencseje, hogy nem politikai ellenfeleink vannak kormányon, mert jaj annak a sajtószabadságnak, amelyet annak idején azok biztosítottak. Meg van győződve, hogy a kormány a nemzet iránti nagy kötelességet teljesít ennek a sajtókodeznek megalkotásával, azért kéri a javaslat elfogadását.

Balogh Jenő igazságügy-miniszter szólalt föl ezután. Mindenekelőtt arra hívta föl a figyelmet, hogy ha méltatlan, durva, sértő és indokolatlan támadások érték a párttagokat, vagy ha a sajtó egyik-másik parazitájának visszaélése egyiküket-másikukat fellobbanásra is indítja, sohasem szabad meg-

feledkezniük arról a nagy és nemes hivatásról, amely a sajtóra hárul. Angol példakkal igazolja a javaslat helyes irányban haladó elveit. — Arra az ellenzéki vádra, hogy kellő előkészítés nélkül, vagy tulsietve terjesztette volna elő a javaslatot, csak azt feleli, hogy az **előző kormány 1907-ben több mint 80 tag részvételével hetekig tartó tanácskozásokon meghallgatta a sajtó minden hivatott képviselőjének vélekedését a sajtóreformról.** A jegyzőkönyvek erről a sajtóankétról ott fekszenek az igazságügy-miniszteriumban. Az azok alapján készült tervezetet közölték az illetékes körökkel. Nyugodtan helyezkedhetik tehát a miniszter arra az álláspontra, hogy az elmúlt hat esztendő alatt sem a bírósági praxis, sem a sajtóviszonyok nem mentek át olyan változáson, hogy ezért a reformot el kellett volna odázni. A javaslatot mindjárt publikálása után megküldötte a publicisztaknak és a sajtóköröknek. Az ellenzék körében szeretik őt és Vadász államtitkárt a legsötétebb reakció lovagjainak feltüntetni. Kimutatja mennyire nincs e vádban igazság. Ezentul is a sajtó szabadon teljesítheti majd nemes hivatását, küzdhet az ország fejlődéséért, követelheti a reformokat és végezheti ellenőrző munkáját. A kormány a legnagyobb nyugodtsággal és objektív bátorsággal megy előre a maga útján.

Négy hétig a nagyvilágban.

Írta: Szigetli Béla.

X.

A város középpontja a „Szent Markus”-tér vagy „Piazza”, melynek nagysága és szépsége meglepő. A nagy kockakövekkel kirakott térséget 3 oldalról gyönyörű paloták szegélyezik és pedig a régi „Procuratie” az óratoronnyal, az új Procuratie a Campanile vagy harangtoronnyal és a Szent Markus templom a Piazzetta-n, ennek folytatását képező Dogepalotával. A téren körös-körül arkádok, hol Velence legszebb üzletei és két kávéház található. Ez a rész a város korzója, hol mindennap katonazene játszik és ilyenkor ugy zsufolva van, hogy megmozdulni sem lehet.

A velenceiek büszkesége a Szt. Markus templom, mely mostani alakjában már 1052-ből való. Az előcsarnok mennyezetén szép mozaikképek láthatók, a XII. századból valók. A templom belseje egyszerű. Egyszerű formái és arányos méretei művészi összhangban állanak. A padlózat porfir és serpentin-kockákból van kirakva és a templom egész belsejét gazdag mozaik-képek díszítik.

A kórus előtt márvány-korlátton 14 márvány szobor áll, melyek a XIV. századból valók és a 12 apostolt, Máriát és Szent

Márk-ot ábrázolják. A főoltár alatti koporsóban Szent Mark reliquiák és az oltáron egy drágakövekkel kirakott, emailfestményekkel díszített nagy aranytábla van, mely le van függönyözve és csak nagy ünnepek alkalmával látható. Neve ennek „Pala d'oro” és 976-ban készült Konstantinápolyban.

A „Torre dell'orologio” vagy óratorony 1496-ban épült. Homlokzatán aranyozott oroszlán, tetején két bronzalak, melyek az órákat kalapácsütéssel jelzik a harangon. Az óra — olaszországi szokás szerint — 24 órát mutat.

A térségnek a Grand Canale-felé nyíló részén két hatalmas gránit-oszlop áll, egyiken krokodilus hátán áll Velence védőszentje, Szent Tivadar, a másikon a velencei oroszlán látható, amint első pár lábát egy nyitott könyvre helyezi. A könyv nyitott lapjára különben a következő felírás van vésvé: „Pax tibi Marce Evangelista Mevs”. E két oszlopot 1172-ben hozták Archipelagusból.

Itt e térségen balról áll a Sansovino tervei szerint 1536-ban épült Zecca, régi pénzverő intézet, mely Velence egyik legsikerültebb épülete. Vele szemben jobbról van a historialag nagyfontosságú, impozáns gótstílusú épület a Dogepalota — Palazzo Ducale.

Az épület bejárata közvetlenül a Szent

Márkus templom mellett van, mely egy tágas udvarra vezet. Ennek közepén az óriási lépcsőzetten felmenve a tágas „Loggia”-ba majd ismét egy büszke lépcsőzetten a „Scala d'oro”-n az emeletre érünk. Itt van a Senatorok terme, hol a „Tizek tanácsa” ülésezett. Különös figyelmet érdemel itt az „aranyozott lépcsőcsarnokban” két alak: Atlas és Hercules — Tizian-tól.

A Doge-k egykori lakásai most régészeti muzeumnak vannak berendezve, köztük néhány igen értékes görög műtárgy is.

A második teremben, mely egykoron városterem volt, még most is láthatók az értékes díszítések. Ezt követi a czi mer terem, melyben még 1600-ból származó térképek és földrajzok láthatók és a melyek a veneziai hajósok merész utazásait írják le.

A „Del Maggior Consiglio” nagyteremben gyűltek össze a nemesek közül választott tanácsosok, akik egyben kormányzók is voltak.

E terem falait hatalmas képek díszítik, melyek közül nemcsak szépsége, hanem nagysága miatt is feltűnő a 22 m. hosszú Tintoretto-kép, mely a Paradicsomot ábrázolja. Emellett még számos mester-művet, több Tizian-képet is látunk.

Ugyanitt látható 76 Doge arcképe is, melyek közül Marin Falerio-ét egy fekete

A képviselőház f. hó 11. normális tárgyalásban megkezdte a sajtójavaslat megvitatását. Az ellenzék mindvégig a teremben tartózkodott. Meghallgatta az előadót, kinek beszéde után Vázsony Vilmos szólott.

Az ülés végén bebizonyult, hogy az ellenzék minden méltányos kívánsága meghallgatásra számíthat, ha az kellő formák között jelentkeznek. Amikor ugyanis Apponyi Albert gróf egy június negyedikének eseményeit tárgyaló hosszú beszéd végén arról is panaszkodott, hogy az igazságügyi bizottság módosítását csak ma osztották ki és így azokat a Háznak tanulmányozni még alkalma nem volt, Tisza István miniszterelnök készséggel hozzájárult, hogy holnap más javaslatot intézenek el és a sajtójavaslatot ilyenképpen a Ház tagjai időközben tanulmányozhassák.

Ref. egyházkerületi közgyűlés.

Az erdélyi református egyházkerület, miután első nap elvégezte a megalakulást és a választások és papszentelés előkészületeit és meghallgatta dr. K e n e s s e y Béla püspök remekbe készült és általános nagy élvezettel és hatással hallgatott gyönyörű jelentését, hétfőn, a tulajdonképeni tárgyaláshoz fogtak, a kolozsvári theologia üresedésben lévő egyháztörténeti tanszékét R e v e s z Imrével, a nagyenyedi tanítóképző intézet vallás tanári helyét J u h á s z Albert helyettes tanárral s a marosvásárhelyi ref. kollégium tornatanítói állását pedig Z á g o n i Dezsővel, a kolozsvári ref. kollégium ének-zenetanári állását S a j a Antallal.

Az egyházkerület jövő évi költségvetéséről Pünkösdi Pál számvető tette meg előterjesz-

tábla helyettesíti, miután büntetési miatt lefejeztetett.

Az u. n. arany-lépesőn felmenve, az első emeleten, egy előszobán keresztül nagy négyzet alakú helyiségbe értünk, melyben eredeti veneziai viseletű tanácsnokok képeit találjuk. A mennyezet-festmény Tintoretto-tól való és a köztársaság jogát és hatalmát ábrázolja. Ugy ezt a termet, mint a következő K ü l d ö t t s e g e k t e r m é t szebbnél-szebb híres festmények díszítik, melyek legtöbbje P a o l o Verones, Tintoretto és Tizian-tól származik.

Hatalmas és gazdagon díszített ajtó nyílik a Sala del Collegio-ba. A Collegio egy tanács volt, mely Doge-kból, 6 tanácsosból, 3 igazságügyi főemberből és 16 bölcsebből állott. Itt fogadták az idegen küldötteket és itt tárgyaltattak le azok a tervezetek, melyeket később a Senatus elé terjesztettek. Már a festményekből is következtethetünk e terem nagy fontosságára.

Ezt követi a Sala del Senato, mely inkább régi politikai jelentőségéről, mint festményeiről híres.

Az első emelet folyosóján végighaladva a földalatti börtönökhöz jutunk, melyeknek falain sok kétségbe esett agyonkínzott fogoly utolsó mondata olvasható. A börtönök között a legborzalmasabbak az u. n. ólomkamrák voltak, melyek, miután ólomtetővel voltak fedve, nyáron izzó hőséget, télen pedig olyan kínzó hideget árasztottak, hogy a benne levő fogoly irtózatossá kinokká szenvedett. Ezen földalatti börtönök folytatása a P o n t e d e i S o s p i r i — a sóhajók hídjá, mely a Doge-palota mögötti kanális fölött, a palotával egybeépítve, húzódik. Közepén egy fallal két részre van osztva; egyikén a politikai, a más-

tését, a melyet néhány hozzászólás után elfogadott a közgyűlés. Mint már évek óta történik, ismét 30 ezer koronát irtak le azon nagy veszteségből, mely a Szász Domokos-féle bőrzei manipulációkból származott.

Dr. Kálmán János az egyházkerület tanügyi előadója, a tanárok családi pótlékáról, a tanárokat minősítő szabályzat módosításáról, a kollégiumi tanárok helyettesítéséről tette meg előterjesztéseit, melyeket szintén elfogadott a közgyűlés.

Dr. Boér Elek ig. tanácsos bemutatta az egyházi törvények revíziójáról szóló becses munkáját. Hozzászóltak a kérdéshez dr. Kolozsvári Bálint és Kovács László, aki különösen hangsúlyozta, hogy ideje lenne a református püspököket és espereseket a főrendiház tagjai közé kinevezni.

A közgyűlést az iskolák államosításáról szóló vita és a bizottságok jelentései zárták be.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Közigazgatási bizottság gyűlése.

F. hó 12-én Szász József főispán előnöklete alatt tartott KB. gyűlésen a választott tagok közül jelen voltak Zeyk Dániel, Zeyk Kálmán, Török Bertalan, Gáspár János, dr. Müller Jenő, dr. Marku Izidor.

Br. Bánffy Kázmír alispán jelentése szerint október 15-én közgyűlés volt, ezen kívül több bizottság tartott gyűlést. Boroskrakkó, Olahdály, Örményszekes és Monora községekben tartott tehén- és üsző-díjazások jól sikerültek s minden helyen 250—250 ko-

kon a közönséges tetteket kísérték az itélőszék elé, hogy többé soha napvilágot ne lásson.

Venezia legnagyobb képtára az „Accademia di Belli Arti”, mely eredetileg kolostor, templom és iskola volt. A sok, szép és értékes festmény között találjuk Tizian —Mária menyebemenetele (Maria l'Assunta) cz. óriási képét, melyről joggal mondhatjuk, hogy a legtekélyesebb kép a világon. 1516-ban a Frari-templom számára készült. Kár, hogy e gyönyörű festménynek nem találtak megfelelőbb helyiséget, ahol az jobban megvilágítható volna, mert ebben az alacsony teremben nem érvényesül a kép úgy, amint annak műteréke azt megkíváná. Ugyanebben a muzeumban még a következők az igazi műbecsű képek: Giovanni Bellini — Madonna 6 szenttel, Tintoretto Szent Márk megment egy rabszolgát, Verones — Jézus Lévi lakomáján, Vecchio — Szt. Péter a szöszéken, Tizian —Mária templomba menetele. Azonkívül sok érdekes tanulmány és kézirat látható Rafael és Leonardo da Vinci-től.

Gyönyörű siremlékeiről híres Velence világhírű temploma, a Santa Maria Gloriosa dei Frari. A legszebb sírok itt: Tizian, Jacobo Marcello, Benedetto Pesaro admirális, Niccolò Tron doge, Giovanni Pesaro doge és Canova sirja, melynek hasonmását Wien-ben láttuk.

Egy szép, szemet-lelket gyönyörködtető látványosság után nagyon jól esik a kirándulás a Lidora, hol a pompás tengerben lubiczkolva, dacára az átszenvedett sok testi fáradtságnak, új erőt meríthetünk a továbbiakra. A Lidon eltöltött kedves délután talán

rona díj lett kiosztva. — Az ügymenet rendes. — Dr. Incedy-Joksmán Ödön főjegyző, Zalányi Farkas II-od főjegyző és dr. Enyedi Jenő gyakornok több kisebb ügyet adtak elő. Dr. Jenői Elek arvaszéki elnök jelenti, hogy az ügymenet rendes.

Doboz Vilmós főorvos jelenti, hogy az egészségügyi állapot kedvezőtlen volt. Ragályos betegségben 367-en voltak, gyógyult 161, meghalt 24, ápolás alatt maradt 122. Főképp ronszó toroklob és hökhurut terjedt el, a m. kórházban ápolat 123 beteg közül meghalt 3, ápolás alatt maradt 71.

Szakács Gyula p. ü. ig. helyettes jelenti, hogy az előirt 2.922.491 K 98 fill, egyenes adóból befolyt 966.628 K, hátralék 1.955.863 K 98 fill.

Dr. Müller Jenő felhívja pü. igazgató és a K. B. figyelmét a rendkívüli rossz közgazdasági helyzetre, melyet az adóhátralékosok elleni árverés útján súlyosítani nem helyes, mert az adózók legnagyobb részénél, különösen a földbirtokosoknál teljes anyagi romlással járna. Zeyk Dániel és Gáspár János hasonló szellemben szólaltak fel.

Dániel Imre kir. ügyész jelenti, hogy a fogházak állapota rendes.

Nehéz János kir. tanfelügyelő jelentése szerint járvány miatt több iskola be volt zárva. Csekélyen br. Kemény Pál ref. iskola céljaira ingyen bocsátott helyiséget, amíg a szükséges építkezés megtörténik. Az iskolai bélyegzőkön általában az államnyelve, másodsorban az iskola tannyelvének megfelelő alkalmazható, de az elemi ismételő iskolai bizonyítványokon kizárólag magyar nyelvű köriratu bélyegzők használhatók, amit a miniszter ismételtelen elrendelt. Az oklevéllel nem bíró tanítók a tanítástól eltiltattak, Alsótatár lakán a gör. kel. iskolá-

koronája is volt velencei tartózkodásunknak mert igazi itáliai verőfényes napot élvezhetünk, míg másnap megeredtek az ég csatornái és konstatalnunk kellett, hogy még Velence sem szép, ha esik az eső.

Közeledett az indulás ideje. Gondoláskra szálltunk, melyek elvittek bennünket a közelben horgonyzó „Adria” hajóhoz. Nehány perc és már az Adriai tenger hullámain szelte a vízi-óriás, mely egy teljes éjszaka és több-kevesebb már ismert tengeri viszonagság árán bevezett Fiuméba, hol boldogságtól sugárzó arccal jegyeztük meg egymásnak, hogy ismét szeretett magyar hazánk földjén vagyunk.

Hosszu utunkból Fiuménak már csak egy napot szentelhetünk. Megtekintettük a kikötőt és az éppen ott horgonyzó hajóóriást, a Carpatiat, mely 1000 és 1000 számra vonja el hazánknak annyi munkabíró emberét és viszi messze-messze az újvilágba, szerencsét próbálni, hogy legtöbbje testben és lélekben megtörve, csalódottan térjen vissza ismét szülőföldjére.

Rövid séta közben megtekintettük még a magyar tengeri kikötő nevezetesebb épületeit is és délután kirándultunk Abba z i á b a, az osztrák földön levő magyar fürdőhelyre, hova annyi magyar viszi megtakarított pénzecskéjét és ahol nem tulozok, ha álliton, hogy az idegenek 75%-ja magyar.

Julius 26-ika volt már. Tervbe vett utunk befejeztetett. Nem kell mondanom, hogy érzékeny bucsut vettünk egymástól. Fájt elszakadni azoktól, akikkel majdnem négy héten át, jóban, rosszban egyaránt, egymás iránti megértéssel, egymás iránti figyelmes gyöngédséggel és szeretettel igyekeztünk minden szépben gyönyörködni és minél több

ban a tanítás nem kezdetett meg, mert a lakosok a tanítói fizetéssel járó terhek miatt szembe helyezkedtek az iskolaszékkal és a tanítóval s a gyermekeket erőszakkal is vissza tartják az iskolától. Megfelelő rendelkezés lett tőle.

Albert Iván műszaki tanácsos jelenti, hogy a vármegyében a köhidak rendes karban vannak, a tompaházi ut a Maros mellett kőfal védmű építése által jó karba hozva kiépített s a többi utvonalon a fedanyagok kihordása folyamatban van.

HIREK.

— **Bethlen Gábor emlékezete.** A kolozsvári Tanári Kör és Erdélyrészi Tanítóegyesületek Szövetsége Bethlen Gábor, Erdélyország dicső fejedelme megválasztásának 300 éves évfordulója alkalmából, mint már jeleztük; nagyszabású ünnepet tart. November 15-én, szombaton délután 2 órakor nagy fölvonulást rendeznek a kolozsvári elemi és középiskolák. Gyülekezés helye a Farkas-utcai református kollégium udvara, a felvonulás útja pedig a Bethlen-, Király-utcák, Hunyadi- és Bocskay-tér, Kossuth Lajos-, Wesselényi Miklós-, Korniss-utcák, Karolina-tér, Viz- és Mátyás király-utcák, Mátyás király-ter. Megállás a Mátyás király-szobor előtt, ahol Szádeczky Lajos dr. egyetemi tanár fog az ifjúsághoz beszédet intézni. Ebben a menetben részt vesz Bethlen-lobogó alatt a nagyenyedi Bethlen-kollégium ifjúsága is.

— **A Protestáns Nőegyesület** vasárnap d. u. 5 órakor a Bethlen-kollégium dísztermében műsoros összejövetelt rendez a

tapasztalatot szerezni. Nem palástolhatat egyikünk sem lelkiállapotát, mert a sok kedves emlék, a sok-sok kedves epizód anynyira élénken élt még emlékezetünkben, hogy nehezünkre esett a válás. Ismételt baráti kézszerítés és elváltunk, azzal a szomorú tudattal, hogy: ki tudja, találkozzunk-e még.

Most pedig, hogy örökké emlékezetes utunkat előtettek kedves utitársaim, még egyszer feleleveníttem, bucsuzom tőletek és kérlek, fogadjátok eme utleírásomat olyan szeretettel, mint amilyennel én mindig gondolkodom reátok.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy hálás köszönetemet kifejezzem azon elnéző szívességéért, mellyel téreza ezikemet kezelni szives volt. Érzem, hogy gyenge a tollam ahhoz, hogy beosos lapja részére irodalmi színvonalon álló munkát juttassak, és éppen azért kérem is, hogy ez irányban ne mondjon kritikát. Boldog lennék, ha csak azt értem volna is el közleményemmel, hogy hasonló külföldi tanulmányutakra másokat serkentsek, mert az utazás szórakoztat, oktat, testet és lelket edz és nemisít. Megtanít mindenképp föltt ismerni embereket, ismerni még nem látott országokat, városokat, de megtanít ismerni önmagunkat is. — Használják majdan vezérfonalként eme kis művet mindazok, akik ezt a szép tanulmányutat maguk is megtenni óhajlják.

Nagyenyeden, 1913. november hó 4-én.

Szigeti Béla.

következő műsorral: 1. Énekel: a ref. egyház iparos dalkara, 2. Előadást tart: Berde Sándor, brádi ref. lelkész, 3. Schubert: Vándor dala. Éneklő: Dr. Erdős Jenő, zongorán kíséri: Bíró Jolán. 4. Szaval: Uray Lászlóné. 5. Hugó Reinhold: Impromptu, zongorán elődja: Bíró Jolán.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Czerminger Alfréd zalatnai m. kir. bányakapitányt a VI-ik fizetési osztályba kinevezte.

— **Kossuth Ferencz jobban van.** A bel működése helyre állott, ami az állapotban lényeges javulást idézett elő.

— **„Népgyűlés.”** A nagyenyedi (alfüggelenségi és 48-as pártkör ámitás nélkül nem tud meglenni. Vasárnapra népgyűlést hirdet és amint mondják „a gondolat- és lelkiismereti szabadságuk” megvédéséért. Nagyon tévednek, mikor ezt kiabálják. Alkik állandóan sértő hangon irnak és beszélnek, gyanusitnak és rágalmaznak, azoknak vissza kell nyerniök a józan gondolkodást és a lelkiismeretességet. Tehát az új sajtótörvény csak javító hatással lehet rájuk. Tulságosan szabadosak.

— **Ingyenes állati védőojtás.** A földművelésügyi miniszter a szegénysorsu kisgazdák állatainak a lépfene, serczegő üszök és sertésorbáncz ellen ingyen védőojtóanyagot engedélyez. Az érdekeltek decz. 10-ig jelentsék be kívánságaikat a községbeliek az előljárásnál, városokban a rendőrkapitányságnál.

— **A szociálisták szennyirata.** A nemzetközi szociálisták az álfüggelenségi párt szövetségesei, az egész országot elárasztották röpirattal. Felhívják a munkásságot, hogy kimeletlen harczt inditson a sajtótörvény reformja ellen. A röpirat tartalma csupa piszkolódás. Már ez a röpirat is igazolja, hogy igenis szükség van egy olyan kijátszhatlan sajtótörvényre, mely nem hagyja büntetlenül a rágalmak terjesztőit, az izgatók bujtogatóit. Hétfőn az est leple alatt párosával is szórták be az udvarokra ezeket a Budapestről szállított szennyiratoikat. (Az álfüggelenségi pártkörben bizonyosan nagy lelki élvezettel olvashatták.)

— **Az Edison fényjáték színház** vasárnap csak délután fél 5 órakor tart előadást, mivel este táncmulatság lesz a nagyteremben. Műsora igen érdekes felvetelekből fog állani.

— **Köszönetnyilvánítás.** A verespataki járás tekintetes főszolgabírója Imre József ur a maga és tisztviselő társai nevében f. hó 3-ikán 14 koronát küldött a nagyenyedi iparos önképzőkörnek, zászlószeg megváltás czimén, mely szives adományért hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— **Gyilkosság Nagyompoly községben.** A mult héten ismeretlen tettes Nagyompoly községben, az országot menten lakó Péterfi Jánosné korcsmárosnét meglötte. Az asszonyt két lövés érte, amelyek közül a gyomorba hatolt halálos volt. Beszállították a szászsebesi kórházba, ahol azonban már nem tudtak rajta segíteni. A tettel egy

fiatal embert gyanusítottak és azt nyomban Szászsebesre kísérték a csendőrök, hogy Péterfinével szembesítsék, azonban a magát már csak jelekkel megértetni tudó asszony tagadólag rázta fejét és kezével intett, hogy nem az eléje vitt a gyilkos. Péterfiné meghalt anélkül, hogy gyilkosát megnevezni tudta volna, s így a csendőrök ügyessége, vagy a véletlen segítheti ki csupán a rejtélyes esetet. Péterfiné férje már egy évtizede fekszik gutauttötten, magával teljesen tehetetlenül s még beszélni sem tud. Felesége nagy türelemmel és jószággal ápolta szerencsétlen férjét, akit most kórházba szállítanak, mert közeli hozzátartozója nincs, aki gondozhatná.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Marostordamegyében a csendőrség egy pénzhamisító bandát nyomozott ki, amely 20 koronás aranyak és papírpénzek hamisítását üzte. A banda feje Casparidesz Viktor többszörösen büntetett egyén, aki Szászrégenben tartózkodott. Sikerült azonban neki a csendőrök elől elmenekülni. Egy Orosz nevű főczinkost és négy társát a csendőrök letartóztatták. A csendőrség letartóztatta még Bartalis Imre vagyonos földbirtokost, ennek fiát, több bűntársát, akik hamis 20 koronásokat gyártottak. Valószínűleg ezek is Casparidesz bűnszövetkezetéhez tartoznak.

43022—913.—III. sz.

382 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehér vármegye balázsfalvi járásában fekvő Alsókaracsonyfalva község területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1914. évi január hó 1. napjától 1914. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fenntartásával az 1915. és 1916. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1913. évi november hó 18. napján délelőtti 11 órakor fog megtartatni.

A kikiáltási ár évenként

a bor-italadó fejében . . . 259 K 27 f.

a husfogyasztási adó fejében 123 K 27 f.

Összesen 382 K 54 f.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető értékpapirokban letenni. Írásbeli ajánlatok szintén elfogadhatnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el.

Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik.

A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

**Egy jó házból való FIU
Földes Ede könyvkereskedésében felvétetik.**

MŰTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

Tűzifa fűrészelését

elvállalja

Hegyi János

Nagyenyed, Tövis-utca.

372 3— Telefon szám 67.

Egy jól kezelhető, új szerkezetű borsajtó eladó, Szentkirály-utca 48. szám alatt.

375 2—2

Eladó billiárd!

Egy jókarban levő billiárd 3 elefántcsontgolyóval és 8 dákóval együtt eladó.

Spangenberg Gyula.

380 2—2

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel értesitem Nagyenyed és vidéke nagyerdemű közönségét, hogy Euyeden a kollégiumi ifjuság és a polgári leányiskola növendékeivel a városháza nagytermében folyó év november hó 11-kétől egy 6 hétre terjedő zártkörű tánciskolát nyitok, melyben minden újabb tánczok a legmodernebb stílusban oktatva lesznek.

Az órák kezdete hétfő, szerda és szombaton 5-től 7-ig a városháza dísztermében.

Párizsi Tangó és Gentrí boston magán-órákat intelligens uri családoknál úgy csoportok, mint egyes személyek részére szívesen és előnyös feltételek mellett adok.

Iskolai növendékeknek délután 5—7 óráig, felnőtteknek 8—10 óráig.

Beiratkozni a tánciskola helyiségében a nap bármely órájában lehet és lakáson: Tövis-utca 45 sz. a.

Becses pártfogást kér tisztelettel:

Herlitska Nándor,

okleveles tánc- és balletmester, Nagyenyed.

361 3—

NINCS TÖBBÉ

lábizzadás!

Erről meggyőződhet mindenki, aki egyetlenegy próbát tesz Papp János gyógyszerész közismert, bevált és felülmulhatatlan

„Antihydrostaticin“ nevű lábizzadás elleni porával.

Ez az

orvosilag kipróbált szer beszerezhető Schuller Viktor „Arany csillag“ gyógyszerárában Nagyenyeden.

Ára 2 kor. 40 fill. Videkre 3 doboz vételénél portómentesen küldetik. 112 23—

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban felvezz kiadóhivatalunk.

ELADÓ női kalap üzlet!

Elköltözés miatt egy női kalapüzlet jutányos áron azonnal eladó. — Ugyiszintén a raktáron levő divatos kalapok is darabonként a legolcsóbb áron eladottnak.

Özv. Zsakó Andorné
utóda 360 4—

6658—1913. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Zoltán ügyvéd által képviselt Marer és Weiszberger özég végrehajtónak Wachtler Imre és neje szül. Medgyesi Juliska nagyenyedi lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 610 kor. tőke, ennek 1913. évi május hó 13-ik napjától járó 6% kamata, eddig összesen megállapított 80 K 30. fill. per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérésért ezuttal megállapított 34 K és a még felmerülő költségek, nemkülönben 360 K s jár. iránti követeléseknek, valamint csalakozottnak kimondott Lázár Adolf utóda özégnek 402 K 28 fillér, Schoppelt és Bauer özégnek 292 K 68 fill., Rozenthal Hermannnak 70 K. s jár. iránti követeléseiknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-ez. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulatehervári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró kerületében levő Wachtler Imre és neje Medgyesi Juliskának a nagyenyedi 959. sz. tkjvben A § 1. sz. 499/3. hrsz. alatt foglalt ingatlanára összesen 1600 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1913. év decz. hó 2-án d. e. 1/2 órákor alulírt tkvi. hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adottnak.

2. Árverezni szándékozik az 1908. évi XLI. t.-ez. 21. §-ában említett kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bíróságnál bírói leltébe történő előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szeriut megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság. Nagyenyed, 1913. évi augusztus hó 28-án.

Dr. Bottlik, s. k.,
kir. jbró.

A kiadmány hitelei:
Kaba János,
tkkvezető.

377 1—1

2363—1913. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Iszaida Péter a Jánosé végrehajtónak Bencs Miklós a Vazulé végrehajtást szenvedők elleni 770 K 50 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyében a végrehajtató kérése következtében a végrehajtási árverés 770 K tőke, eddigi, valamint a jelenleg 44 K 60 fillárban megállapított, és a még felmerülő költségek felhajtása végett Bencs Miklós a Vazulé végrehajtást szenvedőknek a balázsfalvi kir. járásbíró területén levő Farkastelke községben fekvő és a farkastelki 714. sz. tkjvben A § 1. rdz. a. 55., 59., 60. hrsz. a. felvett, a ház és kertből álló Bencs Miklós a Vazulé nevében álló 1/2 jutalékára 580 koronában a farkastelki 722 sz. tkjvben A § 1—5. rdz. felvett, a

Bencs Vaszi Miklós Vaszillie a Szonné nevében álló 383 hrsz. a. szántóra 5 koronában az 1863 hrsz. a. szántóra 5 koronában, a 2222. hrsz. kaszálóra 39 koronában, a 2287. hrsz. a. kaszálóra 52 koronában, a 2281. hrsz. a. kaszálóra 9 koronában, végül a farkastelki 735. sz. tkjvben A § 1. rdz. a. 4092. hrsz. alatt felvett szőlőből a Bencs Miklós a Vazulé nevében álló 1/2-rész juta ékára 134 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik azzal, hogy az ingatlanok az árverésen a kikiáltási ár felén, illetve kétharmadán alul nem fognak eladottni és hogy a ki a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett a ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár ugyanannyi százaléka erejéig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségnek eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésen, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt többé nem vehet.

Az árverés megtartására határnapul az 1913. november hó 24-én d. e. 10 órákor tüzetik ki Farkastelke községhez.

Kötelesek árverezni szándékozik a kir. kinestár kivételével az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül a kiküldött kezébe letenni.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben az árverés napjától számítandó 30 és 60 nap alatt 5% kamatával együtt megfizetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. jbróság mint tkvi. hatóságnál és Farkastelke község házában megtekinthetők.

Balázsfalva, 1913. évi augusztus hó 12-én

Svarcz, s. k.
járásbíró,

Kiadmány hitelei:
Gidófalvy Gábor,
kir. tkvezető.

384 1—1

1245—1913. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 199/5 számú végzése következtében dr. Mátyás Lázár ügyvéd által képviselt nagyszabeni leszámítoló bank és takarékpénztár javára 1200 korona jár. erejéig 1913. évi október hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 678 koronára becsült következő ingóságok, u. m. juvak, széna, sarjú, buza, kukorica, disznó, marha, szekér stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 199/10. számú végzése folytán 1200 K tokekövetelés, ennek 1911. évi november hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 177 K 68 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Farkastelkén leendő eszközésére 1913. évi november hó 25-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzletetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-ez. 20. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1913. évi november hó 5. napján.

Szigethy,
kir. bír. végrehajtó.

388 1—1

Az „Első Magyar Általános

Biztosító Társaság“

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések Földes Ede ur könyvkereskedésében eszkozlendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítások megtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.